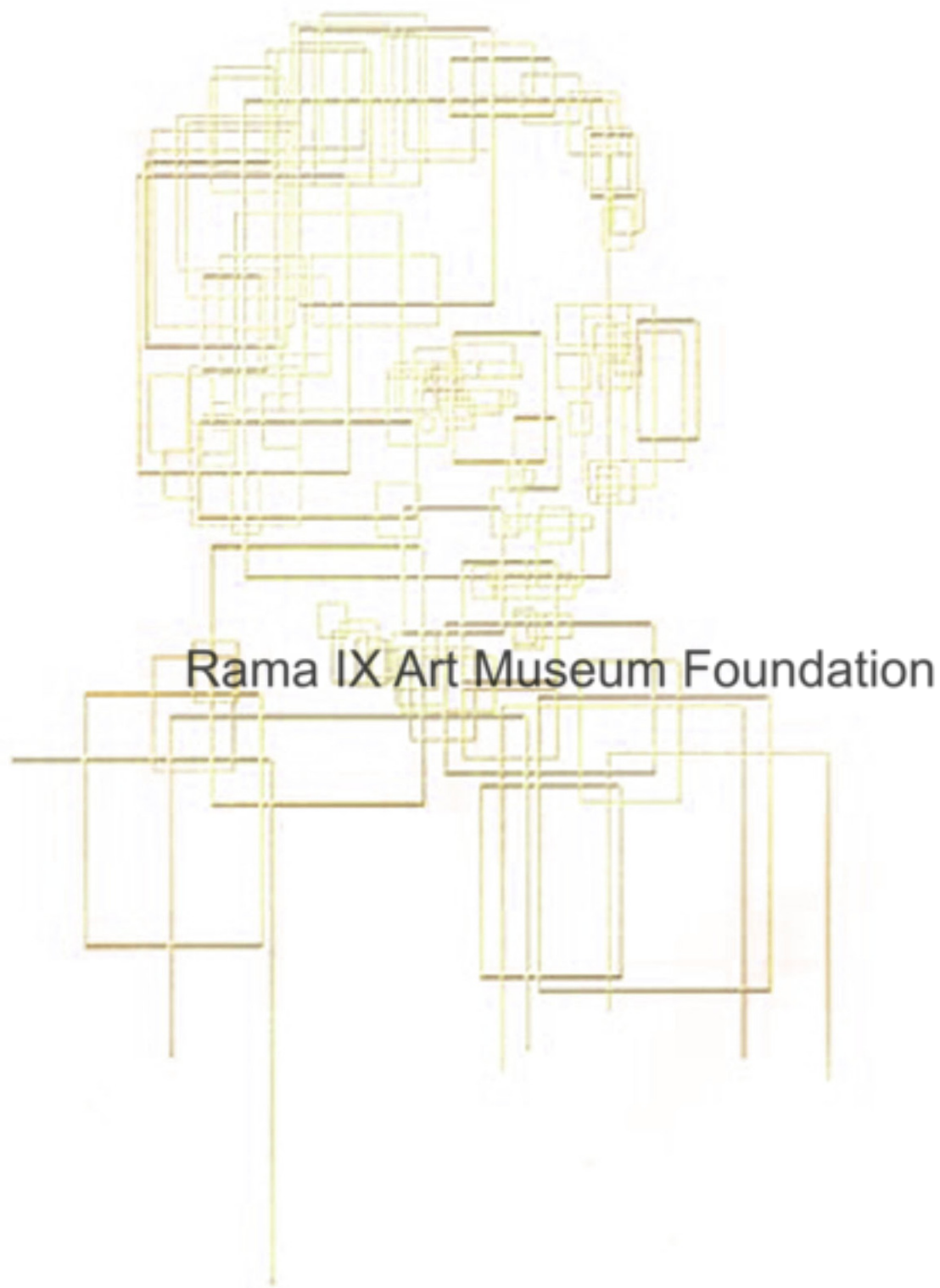

Rama IX Art Museum Foundation

ภาพของพ่อ
บาร์มีแห่งแผ่นดิน
Portrait of the King: The Art of Iconography

Rama IX Art Museum Foundation

รายพระนาม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (H.M. King Bhumibol Adulyadej)

รายชื่อศิลปิน

เกริกบุระ ยมนาม (Krirkbura Yomnak) | เกียรติศักดิ์ ผลิตาภรณ์ (Kietisak Palitaporn) | ไกรพิทย์ พันธุ์วุฒิ (Kraipit Phanvut) |
เขียน ยิ้มศิริ (Khien Yimsiri) | ไข่มุกด์ ชูโต (Kaimook Chuto) | คณากร ภาชาชีวะ (Kanakorn Kachacheewa) |
จักรพันธ์ วิลาสินีกุล (Jakapan Vilasineekul) | จักรพันธุ์ โพษยกุล (Chakrabhand Posayakrit) | จัณนัต สารารักษ์ (Chamnat Sararuk) |
ชลธิศ สอิมพรวงศ์ (Chalalit Soemprungsuk) | ชัยรัตน์ แสงทอง (Chairat Sangthong) | ชัยวุฒิ ร่วมฤดีกุล (Chaivut Ruamrudeekool) |
ปรีชา เถาทอง (Preecha Taathong) | ปัญญา วิจินธนสาร (Panya Vijnthanasarn) | พิริยะ ไกรฤกษ์ (Piriya Krairiksh) |
ไพรวลัย คาสลิ้ง (Praiwan Dakliang) | เมธาวี จิราพงษ์ (Methawee Jirapong) | ลาวัณย์ อุปอินทร์ (Lawan Upa-in) |
วรภรท สิทธิรัตน์ (Vorapat Sithirattin) | วราวุธ ชูแสงทอง (Warawoot Shusaengthong) | วัชร ประยูรคำ (Watchara Prayoonkum) |
วุฒิกร กองกา (Wuttikorn Kongka) | ศักดิ์วุฒิ วิเศษมณี (Sukwut Wisemanee) | สนั่น ศิลาภรณ์ (Sanan Silakorn) |
สมโภชน์ ทองแดง (Sompote Thongdaeng) | สาทิต ทิมวัฒนบันเท็ง (Sathit Thimwatbunthong) | สามารต กรือเครือ (Samart Kruekreu) |
อนุชัย ศรีจรูญพุททอง (Anuchai Secharunputong) | อนุพงษ์ จันทร์ (Anupong Chantorn) | อรรถสิทธิ์ อนิวัตรนันทน์ (Attasit Aniwatthanon) |
อวบ สานะเสน (Uab Sanasen) | อังกฤช อัจฉริยะโสภณ (Angkrit Ajchariyasophon) | อำนาจ กองวาริ (Amnat Kongwaree)

ภาพของพ่อ...บารมีแห่งแผ่นดิน ภาพของบ้าน ภาพของเมือง ภาพของใจ

"ภาพของพ่อ...บารมีแห่งแผ่นดิน" เป็นนิทรรศการศิลปะที่รวบรวมผลงานพระบรมสาทิสลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่หาชมได้ยากและมีคุณค่าต่อประวัติศาสตร์ไทยจากศิลปินในสาขาทัศนศิลป์ ภายใต้การถ่ายทอดทัศนะทั้งความงามเชิงศิลปะ และการตีความหมายในเชิงสังคม และประวัติศาสตร์ศิลป์ และที่สำคัญไปกว่านั้น แต่ละภาพยังสะท้อนความรู้สึก จิตวิญญาณ ภาพในใจ และความประทับใจของแต่ละศิลปินที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

ศิลปะภาพเหมือนเป็นผลงานทัศนศิลป์ที่ให้ความสำคัญที่สุดในการถ่ายทอดความละเอียดลึกลับซึ่งรวมถึง ถายภาพ บุคลิก หรือแม้แต่อารมณ์ความรู้สึกของกันแบบ สร้างความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องระหว่างศิลปิน ต้นแบบ และผู้ชมผลงาน คงไม่มีใครปฏิเสธได้ว่าศิลปะภาพเหมือนของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ นั้น เป็นหนึ่งในแบบของงานศิลปะที่มีการสร้างสรรค์มากที่สุด ผลงานศิลปะกว่า 30 ชิ้นนี้ นำเสนอมุมมองและเรื่องราวต่างๆ ที่ซ่อนอยู่ภายใต้เฟรมภาพและรูปปั้น สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ กับศิลปิน ที่แตกต่างตามยุคสมัย ในบทบาทและความผูกพันที่พระองค์ทรงมีอย่างใกล้ชิดกับประชาชนและสังคม

ในการนำเสนอที่ควบคู่ไปกับงานศิลปะ คือแนวคิดเชิงสังคมจากการตีความหมายของพระบรมสาทิสลักษณ์ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในรูปแบบต่างๆที่เราต่างคุ้นเคยกันในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการรวบรวมภาพเคลื่อนไหวจากเพลงสรรเสริญพระบารมี คุณบัตร เหรียญ ปฏิทิน ตราไปรษณียากร ฯลฯ รวมถึงภาพในสังคมที่แสดงอิทธิพลทางใจจากกระบวนการปกครองโดยพระมหากษัตริย์ ภาพของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ นั้น ได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของชาติ เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจที่สั่งสมไปสู่ความภาคภูมิใจ ส่งผลเป็นกลไกอันยิ่งใหญ่ในการขับเคลื่อนประเทศ

นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวและพัฒนาการของศิลปะเพื่อพระมหากษัตริย์ในมุมกว้าง ทั้งเชิงความคิดและเทคนิคการสร้างสรรค์ แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านศิลปะควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตตามยุคสมัย เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ และสร้างความเข้าใจในเชิงลึกของความสัมพันธ์ในสังคมไทย จากภาพของพระมหากษัตริย์ที่ถูกสร้างขึ้นไม่ว่าด้วยเหตุผลใดได้กลายเป็นสัญลักษณ์ที่มีความหมายสำคัญเกินกว่าการเป็นเพียงแค่รูปภาพ

An exhibition in honor of His Majesty the King Portraits of the King... The Art of Iconography Reflections of our home, our country and our heart

The exhibition Portraits of the King... The Art of Iconography surveys images of His Majesty King Bhumibol Adulyadej providing a rare opportunity to consider artworks within Thai social and Art histories. Each of the works on display reflects the artist's impression of His Majesty's benevolence, and demonstrates a range of aesthetic forms and interpretative significance.

Portraiture focuses on the characteristics and expressions of distinct individuals and encourages viewers to relate themselves to the person depicted. It is indisputable that HM King Bhumibol Adulyadej is Thailand's most frequent portrait subject. Over 30 artworks from various artists explores diverse impressions of His Majesty depicting his role as patron of Thai culture, society and tradition. Aesthetically very powerful, the works acknowledge His Majesty's personality and presence for Thai populace and demonstrate his close-knit benevolent relationships with his subjects.

Examining beyond mere portraits, the notion is to invite viewers to look closely at various social contexts in which His Majesty moves. Moving images are included to accompany the Thai royal anthem and show His Majesty on duty alongside depictions of Thai bank notes, coins and stamps from throughout his reign. The portraits become Iconography demonstrates the King as one major aspect of Thailand's identity, an aspect so powerful it can hold the nation together. His Majesty's images are icons of the nation's collective pride and, as historical evidence, clearly affected socio-economic changes and helped Thailand progress.

On the whole this exhibition reflects how Thai art has progressed conceptually and technically. This progress corresponds with changes in Thai society and ways of life. It is hoped these works provide viewers with a deep understanding of many aspects of Thai society. The inspiration for each of these portraits of His Majesty the King is empowered by significance way beyond what eyes can.

สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ในฐานะหน่วยงานดำเนินการด้านศิลปวัฒนธรรมของกรุงเทพมหานคร และรับผิดชอบโครงการหอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 50 ธันวาคม 2550 และมุ่งหวังให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมของชาวกรุงเทพมหานครทุกเพศ ทุกวัย ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางทาง ด้านศิลปวัฒนธรรม ของกรุงเทพมหานครอย่างเต็มศักยภาพ สามารถรองรับการจัดงานด้านศิลปะและวัฒนธรรมทุกแขนง เพื่ออนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมของชาติ ตลอดจนผลักดันให้เกิดการพัฒนาวงการศิลปะในเมืองไทยและกรุงเทพมหานคร

ในโอกาสจัดพิธีเปิดอาคารหอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครจึงกำหนดให้จัดแสดง นิทรรศการ "ภาพของพ่อ...บารมีแห่งแผ่นดิน" เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มุ่งเน้นการสื่อให้เห็นถึงพระบารมีและพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทยทั้งแผ่นดิน โดยนำเสนอผลงานศิลปกรรมของศิลปินในสาขาทัศนศิลป์อันเกี่ยวข้องกับพระบรมสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่หาชมได้ยาก และมีคุณค่า ต่อประวัติศาสตร์ไทย ภายใต้การรังสรรค์ผลงานศิลปะถ่ายทอดทัศนะ ทั้งความงาม และความหมายในเชิงสังคมวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ศิลป์

กรุงเทพมหานครและหอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานครมีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้จัดแสดงนิทรรศการในครั้งนี้ ซึ่งเป็นเสมือนดังภาพสะท้อนความรู้สึก จิตวิญญาณ และความประทับใจ ของศิลปิน ที่สำคัญในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในหลวงของปวงชนชาวไทยทุกคน ทั้งยังเป็นการเผยแพร่และสืบทอดพระราชปณิธาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในการสร้างสรรค์งานศิลปกรรมใหม่ๆ บนพื้นฐานของความเป็นไทยในปัจจุบัน ที่สะท้อนความคิดและจิตวิญญาณ ในอันที่จะสืบสานศิลปะและวัฒนธรรมให้ดำรงคงอยู่ตลอดไป

สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว
กรุงเทพมหานคร

Rama IX Art Museum Foundation

Culture Sports and Tourism Department, an art and cultural administrator of Bangkok Metropolitan Administration aim to establish Bangkok Art and Culture Center in honor of His Majesty the King on the auspicious occasion 80th birthday, on the 5th of December, 2550. The center has a main purpose to be a learning point for public of all ages acting as a junction supporting all fields of art in order to preserve and encourage new development of art and culture in Thai society.

On the occasion of the official opening of the Bangkok Art and Culture Center, Bangkok Metropolitan Administration has organized Portrait of the King: the Art of Iconography exhibition with the intention to convey spirit, wisdom, and virtues of His Majesty the King through visual arts. The objective of this exhibition is to provide an aesthetic experience as well as interpretation of art from both social and historical contexts.

Bangkok Metropolitan Administration and Bangkok Art and Culture Center are proud to present this exhibition displaying artworks conveying strong passion, spirituality, and artist's mentality of His Majesty the King. Moreover, the foremost intention is to continue further on the King's path in generating new artworks that reflect true essence of Thai culture and to keep on maintaining and progressing with this notion from here forward.

Culture Sports and Tourism Department
Bangkok Metropolitan Administration

สารจากหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

นิทรรศการภาพของพ่อ...บารมีแห่งแผ่นดิน เป็นหนึ่งในนิทรรศการงานเปิดเป็นทางการของหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานครและนับเป็นโอกาสอันดียิ่งสำหรับผู้ที่ได้มีส่วนร่วมในการสร้างหอศิลป์ฯ กล่าวคือ เครือข่ายศิลปิน ผู้บริหาร และข้าราชการกรุงเทพมหานครที่จะได้จัดงานนิทรรศการทัศนศิลป์เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชในฐานะองค์อัครศิลปินนับเป็นวาระอันเป็นมหามงคล

หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานครนำเสนอ นิทรรศการภาพของพ่อ...บารมีแห่งแผ่นดิน โดยได้รวบรวมผลงานทัศนศิลป์ พระบรมสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่หาชมได้ยากและมีคุณค่าต่อประวัติศาสตร์ไทย จากศิลปินสาขาทัศนศิลป์ตั้งแต่ศิลปินอาวุโสจนถึงศิลปินร่วมสมัยจำนวนกว่า 30 คน

ในการนำเสนอผลงานทัศนศิลป์ในครั้งนี้นอกจากจะถ่ายทอดทัศนะความงามในเชิงสุนทรีย์ศิลป์แล้ว ยังมีการตีความในบริบทของสังคม ประวัติศาสตร์ และประวัติศาสตร์ศิลป์อีกด้วย และมุ่งหวังให้แต่ละผลงานสะท้อนความรู้สึกและความประทับใจของแต่ละศิลปินที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เป็นการสะท้อนภาพของพระมหากษัตริย์แห่งยุคสมัยที่ได้เป็นสัญลักษณ์ของชาติ และความผูกพันทางจิตใจของประชาชน

หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ขอขอบคุณศิลปินที่เข้าร่วมแสดงงาน และขอบคุณองค์กรตลอดจนท่านผู้ให้ยืมผลงานทัศนศิลป์มาจัดแสดงในนิทรรศการครั้งนี้ด้วย

หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

Message from Bangkok Art and Culture Centre

The exhibition Portraits of the King...The Art of Iconography celebrates the occasion of the opening of the Bangkok Art and Culture Centre. Presented by the BACC, it provides an opportunity for many, from the artists in the various fields to members of the Bangkok Metropolitan Administration, who help to realize and make possible the building of the Art Centre to come together and honour His Majesty King Bhumibol Adulyadej who is accorded the title Supreme Artist, for his important contributions in the fields of art, music, literature and other creative fields. The exhibition surveys images of His Majesty the King, created by more than 30 senior and contemporary artists.

The show provides a moment to view the artworks within the context of Thai socio-art history. Each of the works on display reflects the artist's own impression of His Majesty the King and demonstrates a range of aesthetic forms and interpretative significance. Moreover, the exhibition provides an insight as to how the artists' works reflect the people's sentiments, and the Monarch's symbolic significance for the nation.

The Bangkok Art and Culture Centre wishes to thank the artists who take part in this exhibition, and gratefully acknowledge the generosity of those who lent the works to the exhibition.

Bangkok Art and Culture Centre.

Rama IX Art Museum Foundation

ผลงานภาพเหมือน รองศาสตราจารย์ปริญญา ดันดิสุข

การสร้างสรรคภาพที่เน้นไปที่ภาพใบหน้าของมนุษย์มีที่มาและเหตุผลต่างๆนานา เช่น เป็นการสร้างสิ่งเพื่อใช้สำหรับการเคารพ หรือเพื่อคอนสนองความต้องการแสดงออกของมนุษย์ในเชิงสุนทรียศาสตร์ หรือเพื่อเป็นการบันทึกเชิงประวัติศาสตร์ เป็นต้น ความที่เราเรียกกันว่า "ภาพเหมือน" (หรือในภาษาอังกฤษใช้คำว่า "Portrait") ทั้งจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพถ่าย หรือสื่อต่างๆ อันจะเน้นความสำคัญในการแสดงออกของอารมณ์บนใบหน้า บุคลิก และท่าทางของผู้เป็นแบบ ซึ่งคำว่า "ภาพเหมือน" คำนี้โดยทั่วไปใช้กับภาพเหมือนของบุคคลธรรมดา ส่วนภาพเขียนที่เขียนรูปกษัตริย์หรือราชานั้นเราเรียกกันว่าพระบรมสาทิสลักษณ์ หรือพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์ ที่เป็นดังนั้นก็เพราะเหตุว่าประชาชนคนไทยตั้งแต่สมัยก่อนจนปัจจุบันต่างยกย่องเทิดทูนสถาบันกษัตริย์ ก็ใคก็ถามที่มีความเกี่ยวข้องจึงต้องมีความละเอียดละออ ประณีต เป็นพิเศษให้สมกับความเป็นบุคคลที่สำคัญและเป็นที่เคารพยิ่งของประชาชนในชาติผลงานศิลปะในโครงการนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ "ภาพของพ่อ...ภาพของแผ่นดิน" เป็นผลงานศิลปะในมุมมองของศิลปินไทยกว่า 30 คน โดยมีภาพถ่ายมีพระหัตถ์ "เจ้าฟ้าดวง" ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ทรงถ่ายพระฉายาของพระองค์ที่ปรากฏบนผืนผ้าที่ไหวกระพือมสะท้อนแสงแดดระยิบระยับรวมอยู่ด้วย ความน่าสนใจของผลงานที่ถูกรวบรวมมาจัดแสดงนั้นเป็นความแตกต่างและหลากหลายในเชิงเนื้อหา ที่มา เรื่องราว และการใช้สื่อซึ่งผู้เขียนแบ่งกลุ่มเนื้อหาตามลักษณะและแนวทางการแสดงออกได้ดังนี้

ภาพเหมือน: พระบรมสาทิสลักษณ์

ตามที่มีการปฏิบัติกันมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ศิลปินนั้นถ่ายทอดเทคนิค และสื่ออารมณ์ความรู้สึกออกมาด้วยวิธีการตามจารีตประเพณี ซึ่งส่วนมากพระบรมสาทิสลักษณ์ประเภทนี้ถูกนำไปประดิษฐานในสถานที่สำคัญอย่างเป็นทางการ เพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจของชนในองค์กรและสนับสนุนการสร้างความน่าเชื่อถือขององค์กรหรือสถานที่นั้นๆ ในขณะเดียวกันเป็นการสร้างจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์ประเพณีดั้งเดิมและเป็นการแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ผลงานศิลปะชื่อ "พระบรมสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช" ของอาจารย์จำรัส เกียรติก้อง นอกจากเป็นพระบรมสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่เป็นภาพสีน้ำมันภาพแรกแล้วเราสามารถรู้สึกถึงความมีสง่าราศีที่เปล่งมาจากแววพระเนตร และความมีพระเมตตาจากพระโอษฐ์ที่ทรงแย้มน้อยๆ ของพระองค์ท่านได้ การแสดงออกได้ถึงความมีสง่าราศีของพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นผู้นำของประเทศนี้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้ศิลปินภาพเหมือนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน สำหรับอาจารย์จำรัสแล้วถือได้ว่าเป็นปรมาจารย์คนสำคัญของงานในแนวนี้ ภาพนี้มีวรรณะสีส่วนรวมที่ดูสงบนิ่งบวกกับรูปทรงท่วงท่าของพระองค์ท่านที่ดึงดูดทำให้เกิดความสง่างาม และได้ความละมุนละไมผ่อนคลายจากการเอียงเฉียงพระองค์เล็กน้อย ความชัดเจนเด็ดขาดที่แสดงความสามารถของศิลปินที่มีอยู่สูงอย่างหนึ่งที่เห็นได้คือ การกำหนดโครงสร้างของภาพที่ใช้ความเรียบง่ายจากการตัดกันระหว่างน้ำหนักเข้มในพื้นหลังกับน้ำหนักอ่อนและขาวที่ปรากฏอยู่กับพระมัสสาและฉลองพระองค์ของพระองค์ท่าน และใช้น้ำหนักอ่อนสว่างจากสีเหลืองของแผ่นผืนสายสะพายที่เอียงขึ้นไปในการเชื่อมโยงให้เกิดความสัมพันธ์ต่อกัน ในขณะที่ผลงานในมุมมองส่วนตัวของอาจารย์ลาวัณย์ อุปอินทร์ ที่มีชื่อว่า "พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ " เป็นภาพพระบรมสาทิสลักษณ์ของพระองค์ท่านอีกภาพหนึ่งที่สัมผัสได้ถึงความอ่อนโยนนุ่มนวลที่อาจารย์ลาวัณย์ได้ถ่ายทอดไว้ในผลงานศิลปะชิ้นนี้ พระพักตร์ของพระองค์ท่านมองตรงเนียงพระอังสาเล็กน้อย ผลงานศิลปะชิ้นนี้มีคุณค่าเด่นจากทัศนธาตุหลักคือ สีที่อาจารย์ลาวัณย์ใช้ลดปริมาตรของรูปทรงต่างๆ เพื่อให้สีเป็นตัวแสดงเด่นชัด วรรณะสีส่วนรวมดูสว่างหวานเย็นตา และให้ความสดใสด้วยสีแดงของเนคไท อาจารย์ลาวัณย์ใช้ฝีแปรงค่อยๆ ป้ายเกลี่ยสีต่างๆ ให้ผสมผสานกัน

ใช้การวาดอย่างซื่อๆ และไปกันได้ดีกับอารมณ์ของภาพที่ดูสบายตานุ่มนวลละมุนละไม อารมณ์โดยรวมของภาพนี้สะท้อนความประทับใจที่ศิลปินมีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในแง่ความเคารพกตัญญูได้อย่างดีมากภาพหนึ่งทีเดียว

เมื่อจะกล่าวถึงความเป็นภาพเหมือน จะข้ามผลงานศิลปะชื่อ "พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ " ของศักดิ์วุฒิ วิเศษมณี ไปไม่ได้ เนื่องจากเป็นอีกภาพหนึ่งที่ศิลปินสร้างสรรค์ได้ถึงความเป็นศิลปะ คือมีพลังที่เปล่งออกมาดึงดูดผู้ชมได้อย่างชัดเจน ด้วยความที่ศักดิ์วุฒิต่างงานภาพเหมือนและให้ความสำคัญกับการวาดเส้นมาโดยตลอด ทำให้มีความแม่นยำในเรื่องโครงสร้างสัดส่วนต่างๆ ของมนุษย์ และบุคลิกลักษณะเฉพาะของต้นแบบแต่ละคน ภาพนี้เป็นภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ครึ่งพระองค์ ประทับทรงเคนเป็นสง่า พระพักตร์ขมิ้มสงบนิ่ง มองตรง พระพาหาวางแนบพระกายดูเคร่งขรึมจริงจัง แสดงความเข้มแข็งมีพลังบารมี ศิลปินกำหนดโครงสร้างเป็นน้ำคาลอมเทาที่ให้ความรู้สึกขลัง คล้ายภาพถ่ายเก่า ที่ทำให้ย้อนระลึกไปในอดีตซึ่งคงเกิดขึ้นจากความมีจินตนาการและรสนิยมที่ดี ศักดิ์วุฒิเป็นศิลปินที่มีความเข้าใจในจุดเด่นของการถ่ายทอดศิลปะภาพเหมือน คือเน้นพลังการแสดงออกมาจากต้นแบบโดยตรง จึงไม่จำเป็นต้องใช้เรื่องราวอื่นเข้ามาประกอบอีก

ภาพเหมือน: พระบรมสาทิสลักษณ์และเรื่องราว

การใส่เรื่องราวลงในภาพเหมือนนั้นเป็นเหมือนการสร้างคุณค่าทางจิตใจต่อศิลปินและผู้ชมอีกมิติหนึ่งผ่านการถ่ายทอดเนื้อหาที่เต็มไปด้วยความหมาย การสะท้อนความจริงในเชิงสังคม และเสียดสีสังคมในเนื้อหาที่เปิดเผย แสดงถึงเรื่องราวที่สะท้อน ไม่ใช่แค่ภาพเหมือนของพระมหากษัตริย์ แต่ยังรวมถึงอิทธิพลของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อคนในสังคม โดยจะกล่าวถึงผลงาน "ทรงพระเจริญ" ของไพรวลัย ภาเกลียง เป็นผลงานที่ถ่ายทอดชีวิตของพ่อลูกซึ่งเป็นชาวชนบทที่มีความรักศรัทธาจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ไพรวลัยได้ใช้เรื่องราวของชาวบ้านชนบทในท้องถิ่นห่างไกลที่กำลังเดินทางไปรอรับเสด็จ เราสามารถสัมผัสได้ถึงความเป็นจริงนี้ พลังในงานศิลปะชิ้นนี้เกิดขึ้นจากไพรวลัยวางภาพให้เกิดมิติลึกไกลจากการใช้ทัศนียวิทยา ในการกำหนดส่วนถนนและในโครงสร้างรูปทรงอื่นๆ เช่น รูปคนพ่อ รูปเด็ก ไล่ไปถึงรูปสุนัขที่ปรากฏอยู่ในภาพ การกำหนดแสงเงาที่มีความเข้มคึกกับรุนแรง ภาพนี้ถูกกำหนดเวลาให้เป็นยามเที่ยงที่มีแดดแรง อารสสะท้อนให้ได้นึกถึงความยากลำบากที่จะเกิดขึ้นระหว่างการเดินทาง เช่น เท้าเปื่อยของเค็ด หนทางที่ต้องเดินมาอย่างยาวไกลสุดสยด้า ความร้อนจัดจากแสงจ้าของแดด กระนั้นจากปากที่เม้ม สายตาที่เด็ดเดี่ยว มือที่โอบถือนกรอบรูปที่มีพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ แขนที่คล้องตะกร้าใส่ของ สัมภาระ ต่างก็สอดคล้อง แสดงออกถึงความมุ่งมั่นของผู้เป็นพ่อ อีกมุมมองหนึ่งผ่านผลงานที่แฝงความรู้สึกและเรื่องราวชีวิตชาวบ้านชนบทในชื่อ "พลังของแผ่นดิน" ของชัยรัตน์ แสงทอง ซึ่งเป็นผลงานศิลปะอีกชิ้นหนึ่งที่มีคุณค่าสูง รูปยายหรือย่าให้ธนบัตร (ที่หมายถึงพระบรมฉายาลักษณ์ปรากฏอยู่) แก่หลานก่อนไปโรงเรียน แสดงสัญลักษณ์และแสดงความหมายอะไรต่อมิอะไรต่างๆมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการดูแล การอบรม การปกครอง การประหยัด การรู้คุณค่า ความรัก ความห่วงใย ความเรียบง่าย ความพอเพียง ความอดุสาหะ ความขยันหมั่นเพียร ความกตัญญู ความเคารพ ที่ชวนให้เราได้เข้าไปรับรู้สัมผัสผ่านทักษะความชำนาญด้านฝีมือที่มีอยู่ในระดับสูงของศิลปิน นอกจากความหมายต่างๆที่แฝงอยู่แล้ว สิ่งที่สำคัญนั่นคือพลังในงานศิลปะของงานชิ้นนี้ที่เกิดจากการรวมตัวกันอย่างมีเอกภาพมีความพอเหมาะพอดี ไม่มากไม่น้อย ทั้งของเรื่องราวและรูปทรงทั้งในส่วนสำคัญคือ ยายหรือย่ากับหลาน และรูปทรงประกอบย่อยอื่นๆ ส่วนผลงานศิลปะชื่อ "พ่อ" ของวรารัฐ ชูแสงทอง ซึ่งเป็นผลงานที่เขียนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ อย่างสนุกด้วยฝีแปรงที่

ไหลเรื่อยไปมาอย่างอิสระทำให้ภาพนี้ดูมีชีวิตชีวา ศิลปินใช้สีได้สะอาดตา วราวุธเป็นศิลปินคนหนึ่งที่มีความกล้าหาญ และความฉลาดในการเลือกสรร หัวข้อเรื่องที่จะนำมาใช้เขียนในงานภาพเหมือน สำหรับผลงานชิ้นนี้วราวุธเขียน พระพักตร์ของพระองค์ท่านแห่งมอญขึ้นไป ทรงฉลองพระองค์ธรรมดาสีแดงสดใส มีรอยยิ้มแย้มพระโอษฐ์และสายพระเนตรที่ทรงมองออกไปอย่างมีความสุข โกลออกไปมองเห็นเรือใบอยู่ในพื้นหลังที่เป็นทะเลจัดกับท้องฟ้าในด้าบน วราวุธมีความเข้าใจในการใช้สีแปร่ง และมีรสนิยมในเรื่องสีอยู่สูง สีแปร่งที่วราวุธใช้นั้นให้ความรู้สึกอิสระ แต่ไม่รู้สึกดูว่าหยาบ เพราะวราวุธให้ความใส่ใจในการใช้สีแปร่งและสีในแต่ละพื้นที่ ยกตัวอย่างเช่นในส่วนของพระพักตร์ที่เป็นพื้นที่ส่วนเด่นที่มีรอยสีแปร่งค่อนข้างเล็กกว่าเพื่อให้เห็นในส่วนรายละเอียดและมีการเกลี่ยสีผสมผสานกันมากกว่าในพื้นที่อื่นๆ ซึ่งผิดกับในส่วนของเสื้อหรือฉากหลังที่แสดงร่องรอยสีแปร่งที่หยาบกว่าและสีที่ไม่เน้นรายละเอียดหรือเกลี่ยมาก ผลงานสุดท้ายที่จะกล่าวถึงในหมวดนี้เป็นศิลปะที่เล่าเรื่องราวเหตุการณ์สำคัญในอดีตที่ใช้ชื่อว่า "ขอจงทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน" ของเกริกบุระ ยมนาค ซึ่งศิลปินอาศัยภาพเหตุการณ์ครั้งทรงเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมพระนครด้วยขบวนพระยุหยาตราสถลมารคตามโบราณราชพิธีในปี พ.ศ. 2506 มาเป็นหัวข้อเรื่องในการเขียนภาพนี้ ศิลปินมีฝีมือในการเขียนภาพสีน้ำด้วยเทคนิคที่พิเศษและเก็บรายละเอียดต่างๆ ด้วยความประณีต พระองค์ท่านประทับอยู่ตอนกลางของภาพมีบังสุรณและพัดใบกล่อมช่วยขับเน้นพระองค์ท่านให้เด่นยิ่งขึ้น โครงสีส่วนรวมที่ศิลปินใช้เป็นสีทอง ขาว น้ำตาลอ่อนให้อารมณ์ขรึมดูสุภาพและเกิดลึกลับจากการเขียนภาพในแนวตั้ง การจัดองค์ประกอบของพระองค์ท่านที่อยู่สูงโดดเด่นอยู่บนพื้นหลังสีขาวของพระอุโบสถแล้วก็มีขบวนแห่แห่นของเหล่าทหารราชองครักษ์เวรล้อมอยู่ในภาพด้านล่างที่ช่วยเน้นแสดงถึงความยิ่งใหญ่ในเหตุการณ์ครั้งนี้ จะขีดคาวอยู่บ้างกับสีหน้าท่าทางของทหารราชองครักษ์บางคนที่ก้มหน้างูศ หรือหน้าดูระโหยอย่างไรอยู่ ถ้าปรับเปลี่ยนแก้ไขให้ดูมีนัยก็จะช่วยให้เกิดความสว่างงามในภาพนี้ได้ยิ่งขึ้น

ภาพเหมือน: พระบรมสาทิสลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับศิลปินไทย

ไม่ผิดแปลกที่พระบรมสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จะถูกถ่ายทอดในเนื้อหาและเทคนิคทางศิลปะไทย เพื่อสร้างการตระหนักถึงการให้ความสำคัญของการอนุรักษ์และประยุกต์ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติให้คงความเคลื่อนไหวอยู่ในสังคมปัจจุบันดังเช่น ผลงานศิลปะชื่อ "พระมหากษัตริย์มหาราช" ของอาจารย์ปัญญา วิจินธนสาร เป็นที่ทราบกันอยู่ว่าอาจารย์ปัญญาถือเป็นศิลปินเอกในด้านศิลปะไทยคนหนึ่ง สิ่งที่พิเศษในผลงานศิลปะของอาจารย์ปัญญานั้นอยู่ที่ความฉลาดหลักแหลมในการผสมผสานระหว่างศิลปะไทยแบบประเพณีกับความเป็นร่วมสมัย ผลงานชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของผลงานที่อาจารย์ปัญญาสร้างสรรค์ที่ติดตั้งอยู่ที่สนามบินสุวรรณภูมิ หัวข้อเรื่องของภาพเป็นภาพกษัตริย์ออกว่าราชการที่ท้องพระโรงที่เราสามารถพบเห็นได้จากงานพุทธประวัติหรือพุทธชาดในจิตรกรรมฝาผนัง ศิลปินกำหนดโครงสร้างให้สว่างสดใสแสดงความสามารถผ่านลวดลายไทยและพื้นสีทองที่ถูกขับเน้น ให้เด่นชัดยิ่งขึ้นจากพื้นหลังสีแดง สีส่วนใหญ่ถูกลดค่าความจัดจ้าให้อ่อนลง ยกเว้นบางพื้นที่ที่ศิลปินใช้สีสดบ้างเพื่อเป็นลูกขัด เช่นสีแดงของผ้าเช้าม้าของข้าราชการที่กำลังยกพานหรือชิ้นส่วนลวดลายประดับตามเสาและบัลลังก์พระพักตร์ของพระองค์ท่าน แม้ถูกเขียนเส้นรอบนอกตามพระลักษณะแต่ศิลปินก็ใช้การเขียนและระบายตามวิธีการแบบจิตรกรรมไทยประเพณี ถือเป็นรูปทรง 2 มิติ เส้นกรอบ 6 เหลี่ยมเน้นให้ความสำคัญของพระองค์ท่านและเชื่อมโยงสัมพันธ์กับส่วนประกอบอื่นๆ ในภาพ ในขณะที่ผลงาน "พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว" ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ เขียน ยิ้มศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เขียน เป็นปรมาจารย์ที่สำคัญยิ่งผู้หนึ่งของประเทศไทย ท่านเป็นผู้บุกเบิกการนำภูมิปัญญาความรู้ของศิลปะไทยเข้ามาใช้ในการสร้างสรรค์ประติมากรรมร่วมสมัยจากที่ไม่ค่อยมีคนเข้าใจและสนใจสุนทรีย์และพลังในการแสดงออกของศิลปะไทย

ที่มีความเรียบง่าย สงบนุ่มนวลอย่างอุดมคติแตกต่างกับการแสดงออกของศิลปะตะวันตกที่มักเน้นการแสดงออกอย่างฟูฟ่าคึกคักรุนแรง อาจเพราะเห็นเป็นเรื่องคร่ำครึโบราณไม่ทันสมัย หรืออาจเพราะไม่รู้ไม่เข้าใจถึงคุณลักษณะพิเศษของศิลปะไทยหรือศิลปะตะวันออก ผู้ช่วยศาสตราจารย์เขียนได้นำความรู้ดังกล่าวมาใช้ในการสร้างสรรค์ประติมากรรมของท่านในงานชิ้นนี้อย่างเต็มที่ โดยใช้เรื่องที่พระองค์ท่านอยู่ระหว่างผนวชมีสมณนาม "ภูมิพลโลกิยะ" ทรงประทับนั่งปฏิบัติสมาธิผลงานชิ้นนี้มีพลังในการแสดงออก ที่ให้ความรู้สึกหนักแน่นมั่นคงจากการออกแบบโครงสร้างรูปทรงที่ได้จังหวะสัดส่วน เส้นรูปนอกที่ชัดเจนแม่นยำและปริมาตรที่อึดแน่น ด้วยเนื้อหาเดียวกันจากมุมมองที่ร่วมสมัยมากขึ้นผลงานศิลปะชื่อ "ภูมิธรรม-ภูมิแผ่นดิน" ของอนุพงษ์ จันทระได้ถ่ายทอดอีกมุมมองหนึ่งของภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ขณะทรงผนวชอยู่ในเพศบรรพชิตประทับนั่งขัดสมาธิขณะทรงอยู่ในพระอาการสำรวม อนุพงษ์เป็นศิลปินที่ใช้หัวข้อศาสนาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์มาโดยตลอด มีความรักและสนใจค้นคว้าในเรื่องราวปรัชญา พุทธศาสนา พิถีพิถันตั้งแต่วัสดุที่ใช้เขียนและในรายละเอียดต่างๆ ดังที่ใช้ผืนผ้าย้อมสีผาดและเย็บเป็นลายอย่างการเย็บผืนสบงจีวรเป็นพื้นสำหรับการเขียนภาพนี้โครงสร้างของภาพเป็นสีน้ำตาลเข้มที่ดูเคร่งขรึมจริงจัง ท่วงท่าที่ประทับนั่งอยู่ในโครงสร้างสามเหลี่ยมให้ความรู้สึกที่หนักแน่นมั่นคง ลักษณะของพระเนตรที่เหลือบลงน้อยๆ และพระโอษฐ์ที่เป็นเส้นนอนเรียบนั้นให้ความรู้สึกถึงการครุ่นคิด ศิลปินเขียนดอกไม้โปรยที่พื้นหลังโดยรอบพระองค์ตามคติไทยในการเขียนภาพที่ใช้ในวาระหรือตอนเหตุการณ์ที่สำคัญเป็นพิเศษของพระพุทธองค์หรือพระโพธิสัตว์และลายเส้นฐานขององค์พระเป็นรูปธรรมมาบรรพชิตที่ดูประณีตประมาอยู่ตามพื้นหลัง เป็นชั้นเป็นจังหวะประพิมประพายจั่ววางคล้ายลายเทพนมที่ปรากฏในจิตรกรรมฝาผนังเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงการสร้างสรรค์เจริญและความเคารพนับถือในพระองค์ท่าน

ภาพเหมือน: พระบรมสาทิสลักษณ์กับวิธีการแสดงออกด้วยเทคนิคกรรมวิธีอื่นๆ

ผลงานทัศนศิลป์ปัจจุบันนั้นได้รับอิทธิพลจากวิวัฒนาการทางความคิดและรูปแบบการนำเสนอที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัย จากการได้พบปะแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างโลกตะวันออกและโลกตะวันตกที่ใกล้ชิดกันมากขึ้นเรื่อยๆ การสร้างสรรค์ด้วยสื่อใหม่ๆ ทำให้เกิดความหลากหลาย ทั้งในด้านเนื้อหา รูปแบบ เทคนิค และวิธีการนำเสนอ เช่น ผลงาน "ภาพประทับใจหมายเลข 2" ของวุฒิกร คงคา เป็นหนึ่งในงานที่มีรูปแบบฉีกแนวออกไปจากจิตรกรรมพระบรมสาทิสลักษณ์ทั่วไป ศิลปินใช้รูปแบบของศิลปะป๊อปอาร์ต (Pop Art) เป็นรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระบาทสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เอลวิส เพรสลีย์ (Elvis Presley) และจูเลียต พรราวส์ (Juliet Prowse) นักแสดงนำชายหญิงกำลังสนทนากันในโรงถ่ายพาราเมาส์ ฮอลลีวูดเมื่อปี ค.ศ. 1960 ระหว่างเสด็จเยือนประเทศสหรัฐอเมริกา ศิลปินฉลาดในการวางภาพโดยแบ่งส่วนพื้นภาพออกเป็น 3 ส่วน ในพื้นที่ส่วนตรงกลางทำหน้าที่เสมือนจอภาพยนตร์ เป็นรูปกลุ่มที่กำลังสนทนาหรือฉายให้เราเห็นอยู่เหมือนเรากำลังชมภาพยนตร์อยู่ในโรง รูปทรงของทั้ง 2 พระองค์และอีก 2 คนนั้นมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันเป็นอย่างดี โดย 2 พระองค์ประทับนั่งตรงอยู่ตรงกลางขาบนข้างด้วยนักแสดงที่โน้มเอียงเข้ามา ท่าทางของเอลวิส เพรสลีย์ กำลังยกแขนชี้มือมาทางด้านขวาขณะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงหันพระพักตร์มาปฏิสนธารด้วยใบหน้าของจูเลียต พรราวส์หันมาทางซ้ายเข้าหากลุ่มจากการเอียงศีรษะของเขา โครงสร้างที่ใช้เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า วิธีใช้สีแปร่งไม่เน้นปริมาตรให้กลมเหมือนจริงแต่ค่อนข้างแบนสร้างพื้นผิวตามรอยยับผ้า ขวโนให้สนุกน่าสนใจจากความแตกต่างของผิวที่ขรุขระกับผิวเรียบของกรอบด้านบนและด้านล่าง นับเป็นจิตรกรรมที่มีเสน่ห์มากขึ้นหนึ่ง เนื้อหาและเรื่องราวในพระราชกรณียกิจเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีการนำมาผนวกกับความเป็นภาพเหมือนของพระมหากษัตริย์ จะเห็นได้ชัดในกระบวนการสร้างสรรค์ของผลงานที่ใช้ชื่อ "Royal Rain Making" ของอำนาจ คงวาริ ซึ่งเป็นภาพพิมพ์นูนต่ำ (Relief Print) ศิลปินเป็นช่างพิมพ์

ที่มีคุณภาพสูง เป็นงานเชิงความคิดโดยนำภาพพระพักตร์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในลักษณะเฉียงพระองค์มาเป็นโครงสร้างเป็นพระพักตร์ที่ทรงกลมขมึน เมื่อดูลมนูนที่เป็นสัญลักษณ์แทนเม็คฝนหรือหยดน้ำเกิดขึ้นโปรยปรายก่อรูปทรงขึ้นตามแนวโครงสร้างของพระพักตร์ และฉลองพระองค์บนพื้นกระดาษวอลตา โดยเน้นความถี่รวมตัวกันบริเวณพระพักตร์และคอฯ ลดจางลงไปจากบริเวณฉลองพระองค์ศิลปินไม่ใช้น้ำหนักหรือสีจากการเขียน หรือเทคนิคการพิมพ์อย่างอื่น แต่เป็นน้ำหนักแสงเงาที่ได้จากความนูนของเม็คแต่ละเม็ดเพราะมีความประสงค์ให้เกิดความสะอาดตาที่สุดสะท้อนถึงความบริสุทธิ์ที่สุดที่ผลงานศิลปะบางครั้งไม่จำเป็นต้องทำมาก แต่สิ่งที่ทำลงไปต้องมีความชัดเจน และประณีตพิถีพิถันในกระบวนการด้านเทคนิคอย่างดีที่สุด ในผลงานสุดท้าย "พระคู่ฟ้าของแผ่นดิน" ของสามารถ ตรีโอเครีโอ แม้จะถูกสร้างขึ้น เกือบครึ่งศตวรรษมาแล้วแต่ภาพนี้ยังคงไว้ซึ่งคุณค่าทางศิลปะจากการแสดงออกอย่างซื่อๆ ให้ความรู้สึกถึงจิตวิญญาณของชาวบ้านทั้งจากพระบรมสาทิสลักษณ์ของทั้งสองพระองค์ที่เขียนขึ้นและลงสีอย่างพินิจ เช่น เส้นพระพักตร์ของทั้งสองพระองค์หรือการลงสีลงเป็นพื้นที่ใหญ่ๆ แต่กำหนดสีในแต่ละพื้นที่ได้งดงาม เช่น สีชมพูสว่างกับสีเขียวอ่อนโยนของพื้นหลังของแต่ละภาพที่ล้อกันอยู่ ตลอดจนสีในส่วนรายละเอียดของฉลองพระองค์ช่วยให้เกิดเสน่ห์เช่น สีม่วงของแถบเครื่องยศสีฟ้าของสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สีเหลืองของสร้อยพระศอ สีแดงของโบว์กรอบรูปเก่าที่นำมาใส่นั้นช่วยทำให้ระลึกถึงอดีตร้อยรอยกระเพาะหลุร่อนของผิวน้ำ ขอบกระดาษที่ห้วนเว้าจากกาลเวลา สีสันบางส่วนที่เสื่อมสูญหายไปตามอายุ ผลงานศิลปะชิ้นนี้มีความโรแมนติกด้วยเทคนิควิธีการต่างๆ เมื่อมองทำให้ประหวัดถึงเรื่องราวในยุค 40-50 ปีก่อน เป็นผลงานที่สะท้อนความอบอุ่นจากยุคสมัยที่ศิลปินได้จากการเติบโตในพระสรวลที่นุ่มนวลจากพระโอษฐ์ของสมเด็จพระบรมราชินีนาถ บทความชิ้นนี้ผู้เขียนขอสรุปว่ามุมมองที่ผู้เขียนมองอาจเหมือนหรือคล้ายหรือกระทั่งไม่เหมือนเลยกับท่านผู้อ่านก็ได้ การจำแนกกลุ่มก็เกิดขึ้นจากความสนใจเป็นส่วนตัวของผู้เขียนเองที่ให้ความสนใจกับการแสดงออกในทางศิลปะเป็นสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง ไม่ใช่ด้วยสาเหตุอย่างอื่น แต่กระนั้นผู้เขียนเชื่อว่ายังมีวิธีอื่นๆ ที่สามารถจำแนกแยกแยะได้อีก ความคิดที่แตกต่างกันทำให้เรามีความรู้และมุมมองใหม่ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนา สร้างความก้าวหน้าให้กับวงการศิลปะไทยร่วมสมัยได้อย่างมีคุณค่าและมีคุณภาพ

Portraits of the King...The Art of Iconography

Associate Professor Parinya Tantisuk

The image of the human face has manifold histories and purposes. Images of such have been created as objects for worship, aesthetic delight, documentation and much more. Portraiture tends to focus on the expressive potential of the face, particular characteristics and gestures. In Thai, the term paab-muen means portraits of commoners while pra-barom-satsaluk refers to portraits of monarchs and pra-barom-chaya-satsaluk to photographic portraits of monarchs. Thai people revere the Thai monarchy and therefore all representations are required to be refined and sophisticated, as commensurate with our monarch's beloved and highly respected status.

The exhibition Portraits of the King...The Art of Iconography, in honor of His Majesty the King, consists of artworks by over 30 Thai artists. A highlight is HM King Bhumibol Adulyadej's own photograph of his shadow on the surface of rippling water, titled 'Mysterious Shadow'. The exhibition as a whole explores a wide variety of artistic methods and interests and the artworks have been grouped as follows.

Royal Portraits

Historical and contemporary canons aid a variety of expressions in royal portraits. These portraits have been displayed in important institutions as a focal point for members and as an endorsement of that institution. Royal portraits also help preserve tradition and demonstrate loyalty to the monarchy. Jamrath Kietkong's portrait of HM King Bhumibol Adulyadej is of particular interest. Here the viewer can sense the King's grace through the rendering of his eyes and a kindness radiating from HM's subtle smile. However, each portrait artist has different visions of our monarch's majestic qualities as the country's ruler. Therefore portraits of HM can take many different forms. Kietkong is considered a Thai master of portrait painting and this portrait employs a harmonious color combination. The King's body is represented as majestically straight. The dark background contrasts with the light tone of the King's reflection and clothing, though the tones of his yellow sash holds all the elements together.

Another approach can be seen in Lawan Upa-in's gentle portrait. The artist uses color to define form and the colors are a cool pastel, accentuated by the red necktie. The King stares directly at us through blended colors that suggest reverence and faith.

In terms of likeness, Sukwut Wisemanee's painting is a very precise rendition of HM's features and characteristics. The artist's drawing is powerful. This portrait shows the upper half of the King's body in the middle of the frame and he looks directly at us. This composition reflects HM the King's seriousness and strong virtue. Wisemanee used an overall tone of brown to signify an old photograph and therefore the past. The artist's particular strength is focusing powerful expression without the aid of narrative.

Royal Portraits: Narrative

Narrative adds a dimension to the art of portraiture. Stories are full of meaning; they can reflect reality and offer social commentary. This collection of narrative-based portraits shows the influence that monarchs can have on society. Praiwan Dakliang depicts a rural father and his son walking to an audience with HM King Bhumibol Adulyadej. Viewers can recognize the realism of the painting in terms of the artist's use of perspective. Each element of the artwork is contrasting due to an expert use of light and shadow and it is very clear that the time of day is midday. The father and son are making a great effort to walk barefoot in such heat. Their facial expressions are intense with tightly-closed lips and determined eyes as

the father carries a photograph of the king and a basket of Thai flags, among other objects. The father is intent on making his audience.

Chairat Sangthong's painting 'Strength of the Land' depicts the sensibilities of Thai rural folk. The artist depicts a grandmother handing a banknote, with the King's portrait showing, to her grandson as he heads off to school. The artwork addresses many issues: the nurturing of children, governance, value, love, care, simplicity, sufficiency, perseverance, diligence and gratitude and respect. Sangthong's talents ensure that viewers comprehend these issues and all the elements and implications of the artwork are perfectly united.

Warawoot Shusaengthong's 'Father' depicts the King with dynamic brushstrokes and fresh colors. The artist is brave and clever. HM the King is depicted in a simple red shirt, looking upwards with a gentle smile on his face. His eyes are filled with happiness. In the background we can see sailing boats amidst a deep blue sea and bright sky. The artist knows how to use brushstrokes efficiently and Shusaengthong is never crude. The King's face is rendered using small, refined brushstrokes while his clothes and the background use bigger marks and the colors are less blended.

The last painting to be discussed in this category is Krirkbura Yomnak's 'Long Live the King'. This painting depicts the historic event when the King paid a visit to the old quarter of Bangkok as part of 1963's Royal Procession. Yomnak's mastery of watercolor techniques enables him to render extremely fine detail. The King is depicted at the center of the painting, seated on an ancient gold throne being carried by royal pages, and appears majestic in his royal costume. The painting's major colors are gold, white, and light brown and these lend the artwork an aura of austerity and grandeur. The vertical composition ensures the King is seen at the highest point, against a background of a white temple and a large group of royal guards. The event itself is prominent and includes the realism of the guards' faces looking downwards.

Royal Portraits: Traditional Thai Arts

It is not unusual for HM King Bhumibol Adulyadej to be depicted in the context of traditional Thai arts and through such techniques. This keeps us aware of the importance of conservation and the significance of Thai traditional art. Panya Vijinthanasarn understands this as he is a renowned master of Thai traditional art. Vijinthanasarn intelligently combines the traditional with the contemporary. His artwork 'The Great King' is a repainting from a much bigger work now on display at Suvarnabhumi International Airport. The painting depicts the King presiding over an assembly in the throne hall – a scene comparable to mural paintings of the Buddha's past lives. The light color combination is accentuated by the grandeur of traditional Thai motifs, the gold planes and red background. Most of the colors are tinted, though the King's face is painted with flat color which is typical of traditional Thai painting. The artist uses a hexagonal frame to signify the King's importance within the painting, while this shape also unites all the elements.

A different interpretation of Thai tradition can be seen in Assistant Professor Khien Yimsiri's portrait of HM King Bhumibol Adulyadej. Yimsiri pioneered the integration of traditional Thai art with contemporary sculpture and he reveals the power of simplicity as the antithesis of bold expressionism, which was current during his time. Yimsiri was once a monk with the name Bhumilpalo Bhikku and he chose to depict the King when HM was a monk. The King is seen sitting in a meditative pose and is rendered with utmost subtlety. The sculpture is well proportioned with a clear outline and consolidated volume. All with a great sense of the contemporary.

Anupong Chanthorn's 'Depth of Dharma – Pride of the Land' also depicts the king as a monk seated in meditation. Chanthorn is an artist who has always been inspired by religion and he studied the philosophy of Buddhism extensively. In this painting the artist replaces the canvas with a monk's robe and the color of the robe ensures an overall solemn tone. The image of the King is placed in a triangular composition and his eyes are shown looking downwards while his lips appear very straight. This rendering ensures an image of contemplation. The artist has exploited Thai painting canons by placing falling flowers in the background and this signifies a comparison with the Lord Buddha or the Bodhisattava (future Buddha). Chanthorn also assimilates the outlines and praying poses of angels from ancient Siamese murals: here referenced by the men and women paying homage to HM King Bhumibol Adulyadej.

Royal Portraits: Expression through New Techniques

Current visual art in Thailand has been influenced by exchanges between East and West and new techniques have ensured a greater variety of methods and concepts. Wuttikorn Kongka's 'Impression No. 2' is an example of an artwork that breaks with tradition. The artist uses the style of Pop Art to depict the King and Queen conversing with two Hollywood stars, Elvis Presley and Juliet Prowse, in a Paramount studio during the 60s when they visited the US. The artist uses a triptych format. The middle portion refers to a cinema screen, as if the 4 people are projected on it, and suggest the viewer is watching a movie. The two royal guests are well situated in regard to the Hollywood stars as they sit in the middle. Elvis Presley raises his arm to point to the right while the King turns his face to speak to him; Juliet Prowse, on the other hand, turns her head towards a group on the left. Kongka uses a vibrant color combination and depicts the figures flatly. The details of the drapery of the clothes provide an interesting contrast but ultimately ensure the painting's charm.

Narratives concerning royal duties add another dimension to royal portraits. Amnat Kongwaree's 'Royal Rain Making' demonstrates this. Kongwaree, a highly skilled printmaker, executed this piece in bas-relief and depicts the king reaching downwards and smiling gently. The King's profile is formed by a series of small relief 'raindrops', which are dense for the area of the face and gradually recede outwards. The off-white color relies on shade and shadows for effect and the result is immaculate: a representation of utmost purity achieved by minimal means. This can only be done when the artist is absolutely clear in his vision and refined in his technique.

Samart Kruekreu's 'The Nation's Royal Couple' was painted over half a century ago but remains artistically valuable because of the artist's honest expression of rural people's humanity through simple lines, large areas of color, and a great sense of harmony. The purple of the ribbon signifies the King's status and rank, blue is used for the royal sash, yellow for the king's necklace and red for the bow. This artwork is imbued with romantic impressions and nostalgia because of the old wooden frames and their worn-out surfaces and the ragged rims of the paper. It is a reflection of the warmth of a bygone age and best represented by the gentle smile of the Queen.

In conclusion, it should be stated that this essay reflects my personal point of view. This view may or may not be different from my readers. The categories of portraiture I outline here are rooted in my interest in certain artistic expressions, nothing more and nothing less. I believe there are other ways to classify portraiture. Different opinions benefit us by generating new knowledge and this can only result in the progress of contemporary art in Thailand in terms of value and quality.